

Plenum društva Agronoma FNRJ

Prošireni plenum Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije koji je održan 24. i 25. oktobra 1958. godine u Beogradu raspravljao je pored ostalog i:

- o organizacionim pitanjima društva i podružnica
- o tome, kako društva i podružnice, kao i poljoprivredni stručnjaci u okviru istih djeluju na sprovođenju politike na selu i stvaranju socijalističkih odnosa na selu
- o ulozi i mjestu agronoma u zadruzi i
- o pitanjima stručnog ispita.

Poslije opsežne diskusije na ovom plenumu su po prednjim pitanjima usvojeni slijedeći

ZAKLJUČCI

I.

- Analiza rada i diskusija su pokazali da su se agronomi preko svoje stručne organizacije aktivno uključili u izvršenje zadataka postavljenih rezolucijom, o perspektivnom razvoju poljoprivrede i zadrugarstva, Savezne narodne skupštine i programom Saveza komunista Jugoslavije i time postali glavni nosioci modernizacije poljoprivredne proizvodnje u FNRJ.

- Usvajajući odluke prvog Kongresa Saveza društava poljoprivrednih inženjera i tehničara FNRJ, Savez društava je preko svojih organizacija i članova u tekućem periodu sprovodio u život sve zadatke postavljene u rezoluciji Kongresa. U sprovođenju ovih zadataka Savez društava, društva i podružnice su u cjelini uzevši aktivno saradivali i sa svima ostalima društveno političkim organizacijama kako na nivou Federacije tako i u republikama, srezovima i komunama.

- S obzirom na naš društveni razvoj u kojem komune i srezovi imaju i dobijaju posebnu ulogu, to se i glavna aktivnost u radu našeg Saveza prvenstveno odvijala na nivou komune i kotara. Ova aktivnost se odvijala preko raznih formi rada kao što su na primjer: organizacija održavanja seminara i kurseva, organizacija i izvođenje ekskurzija, organiziranje izložbi, učešće u izradi perspektivnih programa, učešće na izradi raznih analiza, rad na akcionim programima, učešće i izvođenje raznih stručnih akcija u komuni i kotaru, rad na jačanju i razvijanju kooperacije sa individualnim proizvođačima, aktivno učešće u svim takmičenjima u borbi za postizanje visokih prinosa i t. d.

U cilju daljeg poboljšanja rada društava u buduće, nameće se potreba da se riješe slijedeća pitanja:

a) da se u svim republikama riješi problem organizacije društva na nivou kotara i komune. U tom cilju predlažemo da se na nivou komune formira osnovna organizacija društva u formi podružnice, a na nivou kotara društvo. S obzirom na neravnomjernost broja poljoprivrednih stručnjaka u komunama podružnica se može osnovati za veći broj komuna. Na nivou republike predlaže se formiranje Saveza društava, na nivou FNRJ - Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara FNRJ. Napominje se, da ovaj prijedlog treba prethodno prodiskutirati sa Savezom društava inženjera i tehničara Jugoslavije.

b) Pošto je konstatirano da je izvjestan broj poljoprivrednih stručnjaka van naše organizacije, to se nameće kao neposredni zadatak da se od strane

organizacija na terenu pristupi uključivanju svih poljoprivrednih stručnjaka u organizaciju.

c) S obzirom da financijsko stanje podružnica nije u potpunosti sređeno, to se radi aktiviranja rada sadašnjih podružnica stavlja u zadatak svim organizacijama da ovo pitanje srede do svoje godišnje skupštine i na skupštini podružnice istupe sa potpuno sređenim financijskim stanjem.

II.

— U cilju rješavanja raznih pitanja i problema društveno-ekonomskog preobražaja sela, a naročito pitanja ekonomske veze između zadruga i poljoprivrednih proizvođača, naše organizacije i njezini članovi treba u ovome radu da i dalje održavaju što tijesniju suradnju sa društveno-političkim organizacijama, narodnim odborima, organizacijama SK i SSRN, sindikatima, radničkim i narodnim univerzitetima, sekcijama mladih zadrugara, sekcijama žena, klubovima naprednih zadrugara i narodnom tehnikom.

— Isto tako naše organizacije i njezini članovi treba da ostvare u svom radu najtijesniju suradnju i sa drugim stručno-društvenim organizacijama i naučnim ustanovama, stručnim školama i fakultetima u cilju rješavanja stručnih, tehničko-ekonomskih i drugih problema u agrarnoj proizvodnji, a koja su od zajedničkog interesa i koja se samo u saradnji mogu rješavati. Pored ostalog naročitu pažnju posvetiti izradi nastavnih planova i programa fakulteta i srednjih stručnih škola u cilju stvaranja fizionomije stručnjaka kakvog traži naš društveni razvoj na selu i moderna poljoprivredna praksa.

Posebnu pažnju treba posvetiti stručnom uzdizanju poljoprivrednih radnika i širem obrazovanju poljoprivrednih proizvođača, jer samo stručno obrazovani proizvođači mogu racionalno da koriste moderna tehnička sredstva za proizvodnju i da postižu veću produktivnost rada.

— Modernizacija poljoprivredne proizvodnje ne predstavlja samo uvođenje odgovarajućih stručnih mjera, nego je u tom procesu od ogromnog značaja i ekonomika te proizvodnje. Zato naše organizacije ovom pitanju u svome radu treba da poklone punu pažnju. Posebno u svome radu naše organizacije treba da pomognu socijalističkim poljoprivrednim gospodarstvima na što pravilnijem uvođenju sistema nagrađivanja po jedinici proizvoda kao i daljem njegovom usavršavanju.

— Važan zadatak naših organizacija predstavlja angažiranje i mobilizacija članova u rješavanju raznih problema oko izrade planova i akcionih programa razvitka poljoprivrede i u izvršavanju tih programa.

— Naše organizacije treba da orijentiraju svoje članove da šire nego do sada prate i da se angažiraju kao suradnici stručnih listova, dnevne štampe i drugih organizacija i da ih koriste u svom radu radi što šireg ličnog upoznavanja i upoznavanja poljoprivrednih proizvođača sa već postignutim rezultatima i uspjesima koje su dale do sada primjenjene ekonomsko-tehničke mjere u poljoprivrednoj proizvodnji.

— Organizirati širok rad za pomoć mladim kadrovima u proizvodnji na sticanju i proširivanju njihovog stručnog znanja. Pored čisto stručne, kod mladih kadrova treba razviti i proširiti društveno političku naobrazbu i uključiti ih u rad Socijalističkog saveza i drugih društveno-političkih organizacija.

III.

Sve je veći broj poljoprivrednih stručnjaka u zadrugama i postoje svi uslovi da taj broj permanentno raste. Poljoprivredne zadruge postaju najvažniji faktor organizirane moderne poljoprivredne proizvodnje i stvaranja socijalističkih odnosa na selu — kroz razvijanje kooperativnih odnosa. Takva proizvodnja traži velika materijalna sredstva, visoko stručno znanje i organizacione sposobnosti, koje mora da ima rukovodilac zadruge da bi mogao pravilno organizirati novu proizvodnju i stvarati vesoke prinose koje će omogućiti visok rentabilitet uložениh materijalnih sredstava. Radi toga se treba uporno boriti da se na čelu zadruge nalaze školovani i politički uzdignuti ljudi (agronomi

ekonomisti i sl.), koji će se uvijek i u svakoj situaciji moći lakše, brže i pravilnije postaviti, kako u odnosu na tekuće poslove zadruge — proizvodnju, otkup, promet i dr., tako i u odnosu na političku liniju preobražaja poljoprivrede i stvaranja novih — socijalističkih odnosa na našem selu.

U vezi sa ovim mjesto agronoma u zadrugi je veoma važno bez obzira da li se on nalazi na čelu zadruge kao upravnik ili ne, njegovo mjesto se ne može administrativno određivati, ali će njegov položaj u zadrugi biti u toliko jači u koliko je:

— stručno osposobljeniji. U tom pravcu trebamo se boriti za hitno organiziranje poljoprivredne službe koja će objединiti rad stručnjaka iz naučnih ustanova i prakse i koja će terenske stručnjake naoružavati sa najnovijim proizvodnim rješenjima, da oni ne budu izolirane jedinice prepuštene same sebi i svojoj snalažljivosti.

— Što je zadruga bolje osigurana sa potrebnim materijalnim sredstvima za proizvodnju (mašine, gnojiva, sjeme, krediti i t. d.)

— Poljoprivredni stručnjak u zadrugi mora biti samostalan u organizaciji i izvođenju savremene poljoprivredne proizvodnje — u okviru stručnih rješenja i savjeta nadležne poljoprivredne službe i zaključaka upravnog odbora zadruge.

— Stručnjaci u zadrugi moraju biti ekonomski zainteresirani za uspjeh zadružnih akcija i ostvarenju visoke proizvodnje i zbog toga trebaju biti plaćeni srazmjerno postignutim uspjesima.

— Agronomima u zadrugi, u njihovom radu na organizaciji moderne poljoprivredne proizvodnje i lomljenju svih zastarjelih shvaćanja sela treba pružiti punu moralnu i materijalnu pomoć sve društvene organizacije.

— Da bi prednje zadatke pravilno izvršili agronomi se moraju ozbiljno pozabaviti sa ekonomikom proizvodnje nastojeći da postignu visoke, sigurne i ekonomski opravdane prinose postižući maksimalno mogući rentabilitet uloženi materijalnih sredstava.

IV.

Obzirom da je zakonom o javnim službenicima kao i zakonom o radnim odnosima, predviđeno obavezno polaganje stručnog ispita, neophodno je potrebno da se zakonske odredbe sprovedu u život i primjene na sve poljoprivredne stručnjake-službenike, kako bi se na taj način omogućilo njihovo daljnje napredovanje u službi. Ovo je potrebno u toliko prije što je dosadašnja praksa pokazala da se postojeće zakonske odredbe u dovoljnoj mjeri ne primjenjuju.

— Radi toga Plenum smatra da je potrebno što prije donijeti pravilnik o sprovođenju u život ovih zakonskih odredaba, t. j. pravilnik o polaganju stručnog ispita poljoprivrednih stručnjaka (poljoprivrednih inženjera i poljoprivrednih tehničara). Pored ostalog, ovim pravilnikom bi trebalo naročito obuhvatiti i detaljno razraditi slijedeće:

1) Da su poljoprivredni inženjeri i tehničari — pripravnici, obavezni prijaviti polaganje stručnog ispita odmah iza navršenog pripravnog staža (čl. 167 stav 2 Zakona o javnim službenicima).

2) Da su dužni stručni ispit da polože u zakonski predviđenom roku (čl. 168 stav 2), ali da im se u izuzetnim slučajevima, ako ispit ne polože u roku od dvije godine po isteku pripravnčkog staža, ovaj rok može produžiti najviše do dvije godine (čl. 170) no s tim da u tom periodu oni ne mogu biti ni na kakvim rukovodećim mjestima.

3) Pošto će se stručni ispit polagati pred komisijom nadležnog Državnog sekretarijata za poslove poljoprivrede odnosno republike, to bi ova komisija trebala da bude stalna t. j. da se sastoji od stalnog predsjednika komisije i članova, odnosno njihovih zamjenika, koji se mijenjaju prema školskoj spremi kandidata (agronom i tehničari), ili prema specijalnostima koje kandidati polažu.

4) Za polaganje stručnog ispita treba u pravilniku predvidjeti — odrediti glavne stručne grupe, te u tom cilju plenum predlaže da to budu slijedeće

grupe: ratarska, stočarska, voćarsko-vinogradarska i poljoprivredno-ekonomska grupa.

Svaka od napred spomenutih ispitnih grupa treba programski da obuhvati materijal najrodnijih predmeta podrazumjevajući tu i unošenje odgovarajućih djelova iz mehanizacije, zaštite bilja i poljoprivredne ekonomike, koji sačinjavaju organsku cjelinu sa glavnim predmetom dotične grupe.

Program za inženjere poljoprivrede treba da bude na nivou fakultetske nastave, a za poljoprivredne tehničare na nivou srednjoškolske spreme. od tri dijela:

5) Stručni ispit za svake od naprijed navedenih grupa treba da se sastoji

a) izrade i obrade pismenog dijela ispita (domaćeg pismenog rada — teme). Ovaj rad kandidat obrađuje 3 do 6 mjeseci i to na osnovu prijavljene i odobrene teme od strane ispitne komisije. Uz svaku prijavljenu temu, kandidat će predložiti i odgovarajuće teze za obradu dotičnih tema;

b) praktičnog dijela ispita koji bi kandidat polagao na nekom poljoprivrednom objektu. Obzirom na teškoće koje bi se ukazivale kod izbora odgovarajućeg objekta i polaganja praktičnog ispita na tim objektima — pred republičkom komisijom, praktični dio ispita mogao bi se polagati i pred posebnim — kotarskim komisijama i to pred odlazak kandidata na polaganje ostalog dijela ispita pred republičkom komisijom;

c) usmenog dijela ispita, koji se sastoji iz propitivanja i koje treba da bude usko povezano sa izrađenim domaćim radom, uz provjeravanje znanja iz državnog i privrednog zakonodavstva.

Pravilnikom treba predvidjeti, da sve ono što je naprijed izneseno i što je predviđeno Zakonom o javnim službenicima — da se sve to ima primjenjivati i na poljoprivredne stručnjake u privrednim organizacijama a shodno i čl. 158 i 410 Zakona o radnim odnosima.

6) Ovim pravilnikom bi također trebalo obuhvatiti i posebno razraditi pitanje polaganja stručnog ispita za poljoprivredne stručnjake koji rade u poljoprivrednim školama, poljoprivrednim stanicama, institutima, zavodima i dr. naučno-istraživačkim ustanovama a prema specijalnosti samih ustanova. Ovdje se u prvom redu misli na eventualnu izmjenu ili dopunu samog programa u vezi sa predloženim glavnim grupama za polaganje stručnog ispita.

7) Društva i podružnice treba da organiziraju pružanje pomoći svojim članovima u vezi sa pripremama i polaganjem stručnog ispita.